

KS. MIECZYŚLAW MIKOŁAJCZAK, *Teologia świątyni w dwudziele św. Łukasza. Studium z zakresu historii redakcji*, Lublin 2000, 227 s.

Zagadnienie relacji pomiędzy Starym a Nowym Przymierzem podejmowane było w czasach powstawania Kościoła i dziś także pozostaje ono aktualne. W tej relacji istotną rolę odgrywa kult, jego forma i miejsce. Mieczysław Mikołajczak podejmuje próbę systematycznego opracowania teologii świątyni w dwudziele św. Łukasza. Dotychczasowe opracowania tematyki świątyni obejmowały jedynie poszczególne perykopy Ewangelii lub Dziejów Apostolskich, ich odniesienia do Starego Testamentu bądź też ujmowały tę tematykę w dwudziele z innej niż teologiczna perspektywy.

Przyjmując założenie, iż „bez relacji do Jezusa nie można rozpatrywać żadnego poważnego tematu teologicznego z Łk i z Dz”, Mikołajczak rzetelnie analizuje poszczególne teksty Łukaszowe dotyczące świątyni w odniesieniu do osoby Jezusa i na podstawie tej analizy formułuje teologiczne wnioski. Analizowane teksty umieszczone zostały w trzech blokach (każdy z nich stanowi kolejny rozdział rozprawy) wyznaczonych przez etapy życia Jezusa: dzieciństwo, działalność publiczna, czas popaschalny. Pewnym elementem wykorzystującym i rozwijającym dotychczasowe rozważania jest czwarty rozdział pracy poświęcony charakterystyce nowego kultu związanego z osobą Jezusa oraz roli świątyni w zrozumieniu relacji Izrael-Kościół.

Walorem publikacji jest ukazanie znaczenia i istoty starotestamentalnej świątyni oraz kultu z nią związanego. Taka prezentacja pomaga jaśniej zrozumieć przedstawiane następnie Łukaszowe spojrzenie na omawiany temat. Przejrzystości pracy służy także umieszczanie istotnych tekstów w wyodrębnionych graficznie ramkach. Praca jest uzupełniona streszczeniem w języku niemieckim oraz spisem treści w językach niemieckim i włoskim. Ubogaceniem pracy są także zamieszczone w tekście, jak i w obszernych przypisach wyrażenia greckie.

Temat świątyni pojawia się już na początku Ewangelii. Świątynia jest miejscem ważnych wydarzeń. W świątyni dokonuje się zapowiedź narodzenia Jana Chrzciciela, poprzednika Jezusa. Sam Jezus tu zostaje przedstawiony Bogu jako święty, tu także objawia się jako Boży Syn, tu zostaje wystawiona na próbę Jego relacja do Ojca w trakcie kuszenia. Osoby pojawiające się w świątyni (Symeon i Anna) są reprezentantami ludu oczekującego na Mesjasza. W powyższych wydarzeniach ukazuje się już przemijalność instytucji starotestamentalnych i zastępowanie ich osobą Jezusa, jednak wyraźnie zostaje to powiedziane w czasie publicznej działalności Jezusa oraz w wydarzeniach paschalnych i popaschalnych. Jezus wprowadzie zmierza do świątyni i tu podejmuje swoją działalność, jednak świątynia jest dla Niego tylko miejscem, w którym objawia się jako Król, ogłasza świątynię domem modlitwy, a także

miejszem swojego nauczania. Nauczanie Jezusa spotyka się z przyjęciem przez lud i z odrzuceniem przez przywódców ludu. W zamiarze zabicia Jezusa została podkreślona rola arcykapłanów związanych instytucjonalnie ze świątynią i pozostających pod ich wpływem uczonych w Piśmie. Odrzucenie Jezusa, Jego dzieła zbawienia stało się bezpośrednim powodem unicestwienia instytucji świątyni. W okresie popaschalnym świątynia traktowana jest jako miejsce modlitwy, głoszenia Jezusa i objawiania Jego cudotwórczej mocy. Wyraźne jest jednak ukazanie przemijalności tejże instytucji, a także ukazanie braku zrozumienia wśród wielu Żydów dla jej przygotowawczej i tymczasowej roli.

Praca Mieczysława Mikołajczaka stanowi przyczynek do rozumienia historii zbawienia, a w niej roli instytucji świątyni i związanego z nią kultu.

Płock

KS. ANDRZEJ MACIEJEWSKI